

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů**

**Katedra zahradní a krajinné architektury**



**Inventarizace dřevin v části areálu parku Královka  
v Praze a vytvoření digitalizované mapy této vybrané části**

**Bakalářská práce**

**Autor práce: Nikola Urešová**

**Vedoucí práce: Ing. Miroslav Kunt, Ph.D.**

© 2015 ČZU v Praze

### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Inventarizace dřevin v části areálu parku Královka v Praze a vytvoření digitalizované mapy této vybrané části" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 17.4.2015

---

### **Poděkování**

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Miroslavu Kuntovi Ph.D. za umožnění vzniku této práce a za jeho cenné rady při řešení problémů v rámci konzultací. Dále bych ráda poděkovala Ing. Arch. Magdaleně Dandové za poskytnutí materiálů z předešlé inventarizace. Můj velký dík patří i mé kolegyni Evě Křesťanové, která mi byla nápomocná při inventarizaci v terénu.

# Inventarizace dřevin v části areálu parku Královka v Praze a vytvoření digitalizované mapy této vybrané části

## Souhrn

Tato bakalářská práce se věnuje inventarizaci dřevin ve vybrané části parku Královka na Praze 6.

Literární rešerše v úvodu popisuje anglický krajinářský park, ale i zeleň z hlediska termínů a definic dle ČSN 85 9001. Hlavní část literární rešerše je zaměřena na význam a funkci zeleně, která je nepostradatelnou součástí lidského života. V další části jsou uvedeny druhy zeleně a základní charakteristiky městského parku.

Důležitou kapitolu také tvoří zhodnocení charakteristických podmínek pro danou oblast, kde jsou zahrnuty klimatické a půdní podmínky a přirozená mapa potenciální vegetace. V práci je i zahrnuta historie a lokalizace města Břevnova.

Inventarizace dřevin byla provedena na základě metodiky dle Machovce. Podle ní byly zaměřeny a druhově určeny dřeviny a jejich porosty ve vybrané části parku.

V rámci inventarizace bylo změřeno celkem 182 dřevin, z toho 108 listnatých stromů, 25 jehličnanů a 49 listnatých keřů. Mezi listnatými stromy měl největší zastoupení druh *Prunus mahaleb* a *Acer platanoides*. Jehličnany jsou zastoupeny v malé míře, ale nejvíce je zde přítomen *Taxus baccata*. Listnaté keře se objevují spíše v porostech. Nejpočetnějšími druhy jsou *Sambucus nigra*, *Philadelphus coronarius* a *Forsythia intermedia*. Z vyhodnocených výsledků sadovnické hodnoty většina stromů zaujímala místo ve II. a III. klasifikační třídě, což znamená, že dřeviny jsou průměrné až velmi dobré kvality.

Všechny naměřené hodnoty byly zapisovány do předem vytvořených tabulek v programu Microsoft Excel. Následně byl každé dřevině přiřazen unikátní kód, pod kterým je zakreslena do digitální mapy v programu AutoCAD. Přehledné informace o dřevinách mohou poskytnout vytvořené grafy v závěru bakalářské práce. Součástí inventarizace je fotodokumentace jednotlivých dřevin, které spolu s digitální mapou lze nalézt na internetových stránkách: [http://www.hsrs.cz/mapserv/czu\\_dhtml/](http://www.hsrs.cz/mapserv/czu_dhtml/).

**Klíčová slova:** dřeviny, zeleň, inventarizace, park, digitální mapa

# **Inventory of woody plants in selected area of park Kralovka in Prague and elaboration of the digital map of the selected area**

## **Summary**

This thesis deals with the inventory of trees in selected parts of the park Kralovka on Prague 6.

The literature search in the introduction describes the English landscape park, but also green in terms of terms and definitions according to CSN 85 9001. The main part of the literature review focuses on the importance and function of greenery, which is an indispensable part of human life. The next section discusses the types of vegetation and the basic characteristics of the city park.

An important chapter also is an evaluation of the characteristic conditions of the area, which includes climate and soil conditions and natural potential vegetation map. The work also included the history and location of the city Brevnov.

Inventory of trees was carried out based on a methodology according Machovec. According which were focused and determined species of trees and vegetation in a selected section of the park.

In the inventory was measured a total of 182 trees, including 108 deciduous trees, conifers 25 and 49 deciduous shrubs. Among the deciduous trees had the largest representation of *Prunus mahaleb* and *Acer platanoides*. Conifers are represented in a small extent, but most is here *Taxus baccata*. Deciduous shrubs appear rather in the stands. The most numerous species *Sambucus nigra*, *Philadelphus Forsythia intermedia* and *coronarius*. From these analyzes sadovnické value most trees occupy a place in II. and III. the class.

All measurements were recorded in a pre-created tables in Microsoft Excel. Subsequently, each species is assigned a unique code under which it is drawn into digital maps in AutoCAD. Summarized information about wood species can provide graphs created at the end of the thesis. Part of the inventory is a photographic documentation of individual trees, which together with the digital map can be found on the website [http://www.hsrs.cz/mapserv/czu\\_dhtml/](http://www.hsrs.cz/mapserv/czu_dhtml/).

**Keywords:** woods, greenery, inventory, park, digital map

# Obsah

<b>1. ÚVOD</b> .....	<b>8</b>
<b>2. CÍL PRÁCE</b> .....	<b>9</b>
<b>3. LITERÁRNÍ REŠERŠE</b> .....	<b>10</b>
<b>3.1 Anglický krajinářský park</b> .....	<b>10</b>
<b>3.2 Termíny a definice dle ČSN 83 9001</b> .....	<b>10</b>
3.2.1. Zeleň .....	10
3.2.2 Objekt zeleně.....	11
3.2.3 Prvek zeleně.....	11
3.2.4 Inventarizace porostů.....	11
3.2.5 Dendrometrické údaje.....	11
<b>3.3 Městské parky</b> .....	<b>12</b>
<b>3.4 Druhy zeleně</b> .....	<b>12</b>
<b>3.5 Funkce zeleně</b> .....	<b>12</b>
3.5.1 Mikroklimatický význam.....	12
3.5.1.1 Vliv zeleně na teplotu prostředí.....	13
3.5.1.2 Vliv porostů zeleně na vlhkost ovzduší .....	13
3.5.1.3 Vliv vegetace na proudění vzduchu .....	13
3.5.2 Hygienický význam .....	14
3.5.2.1 Vliv na jakost vzduchu .....	14
3.5.2.2 Protiprašná funkce .....	14
3.5.2.3 Vliv na snižování hlučnosti .....	14
3.5.3 Psychologický a rekreační význam .....	14
3.5.3.1. Rekreační účinek světla a stínu .....	15
3.5.3.2. Psychologické působení barev .....	15
3.5.4 Estetický a kulturní význam .....	15
3.5.5 Hospodářský (ekonomický) význam .....	16
<b>3.6 Kompozice zeleně</b> .....	<b>16</b>
<b>4. MATERIÁL A METODY</b> .....	<b>17</b>
<b>4.1 Inventarizace a klasifikace dřevin dle Machovce</b> .....	<b>17</b>
4.1.1 Zaměření dřevin a jejich porostů.....	17
4.1.2 Druhové určení dřevin a porostů .....	18
4.1.3 Změření velikostních hodnot.....	18
4.1.3.1 Průměr kmene.....	18
4.1.3.2 Průměr koruny .....	19

4.1.3.3 Výška dřeviny .....	19
4.1.4 Vymezení hodnot porostů .....	19
4.1.5 Určení věkové kategorie .....	20
4.1.6 Sadovnické hodnocení .....	20
<b>4.2 Postup při vlastní inventarizaci .....</b>	<b>22</b>
<b>4.3 Park Královka .....</b>	<b>23</b>
4.3.1 Historie Břevnova .....	23
4.3.2 Lokalizace parku .....	24
4.3.3 Potencionální přirozená vegetace .....	25
4.3.4 Klimatické podmínky .....	26
4.3.5 Půdní podmínky .....	26
<b>5. VÝSLEDKY .....</b>	<b>28</b>
<b>5.1 Inventarizační tabulky .....</b>	<b>28</b>
<b>5.2 Grafické vyjádření výsledků .....</b>	<b>37</b>
<b>6. DISKUZE .....</b>	<b>41</b>
<b>7. ZÁVĚR .....</b>	<b>43</b>
<b>8. LITERATURA .....</b>	<b>44</b>
<b>9. PŘÍLOHY .....</b>	<b>46</b>

## 1. ÚVOD

*„Park má sloužit člověku k vnitřní pohodě. Má jej uspokojit i poučit, pobídnout k zamyšlení. Má svou duší cítit nejlepší myšlenky lidstva. Dejme proto člověku v parku volnost, svobodu v rozhodování a volbě cíle. Vytvářejme obrazy pravdy.“*

- Prof. Ing. Ivar Otruba, CSc. (Otruba, 2002)

Vybrala jsem si myšlenky významného českého zahradního architekta Prof. Ing. Ivara Otrubu, CSc., protože jako jeden z mála autorů zahradních děl se snaží dostat zeleň i do veřejného sektoru.

Člověk by měl s okolní krajinou splynout, pečovat o ni a dále ji rozvíjet. Vegetace v městských parcích by měla přinést člověku úlevu, měla by ho aspoň na chvíli oprostít od uspěchaného způsobu života. Bohužel současné městské populaci zeleň překáží, pro většinu nepředstavuje významný krajinný prvek. Proto, aby zeleň v parcích byla využívána obyvateli města a zároveň plnila svou funkci, je důležité zvolit dřeviny, které jsou schopny zvládnout zátěž v městském prostředí.

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na inventarizaci vybrané části parku Královka v Praze, který měl být nahrazen novostavbami a novými parkovacími místy. Protože je park oblíbený mezi obyvateli Břevnova, jeho nahrazení bylo zrušeno.



## 2. CÍL PRÁCE

Cílem této práce je zhodnocení stávajícího stavu dendroflóry na příkladu dřevin v parku Královka. Na konkrétním příkladu vybrané části parku Královka bude provedena inventarizace dřevin, která bude spočívat ve změření obvodu kmene, průměru koruny, výšky dřevin, stáří, sadovnické hodnoty a na jejím podkladu bude vytvořena digitalizovaná mapa v programu AutoCAD. Na základě inventarizace bude provedeno celkové vyhodnocení stavu vegetace vyjádřené v grafech. Dále bude pořízena fotodokumentace, která společně s digitální mapou a inventarizačními tabulkami nahrána na mapserver [http://www.hsrs.cz/mapserv/czu\\_dhtml/](http://www.hsrs.cz/mapserv/czu_dhtml/).

### **3. LITERÁRNÍ REŠERŠE**

#### **3.1 Anglický krajinářský park**

Vznik a vývoj anglického krajinářského parku se datuje kolem roku 1689. Prvním podnětem byly cesty bohatých měšťanu do cizích zemí, zejména do Itálie, kde se nechali inspirovat tamější krajinou. Další důležitou okolností byly ekonomické důvody. Oproti pravidelným zahradám není péče o anglický přírodně krajinářský park tolik náročná na finance.

Vzorem krajinářských parků byly obrazy přírody a krajinné ráje. Místo zahradních architektů komponovali parky malíři. William Kent, designer a malíř, jako první začal tvořit tato díla.

Mezi typické prvky patří parafráze na přirozenou krajinu Anglie, skryté hranice parku a nenápadná návaznost na okolní krajinu, která sloužila k pastevectví (tzv. Ha-Ha systém), jemné vizuální přechody a průhledy do okolí, jemně vedené křivky cest, potoků, vodních prvků. Často se v krajinářských parcích objevují terénní modelace, které využívají tvůrci k napodobení přírody. Dále se snaží o propojení hospodářských funkcí s estetickými.

Významnými osobnostmi krajinářského parku byli William Kent, Lancelot Brown, Charles Hamilton, Humphry Repton a William Chambers (Miovská, 2011 in Stejskalová a kol., 2011)

Již zmiňovaný William Kent výrazně ovlivnil tvorbu krajinářských parků, ale slabou stránkou jeho děl byly nedostatečné informace o rostlinách a jejich biologických požadavcích. Na tvorbu Williama Kenta navazoval Lancelot Brown, který ve své tvorbě často využíval drobné romantické stavby, jako jsou jeskyně, poustevny, umělé zříceniny. Jejich společným cílem bylo vytvořit park jako obraz krajiny (Hurych a kol., 1984).

#### **3.2 Termíny a definice dle ČSN 83 9001**

##### **3.2.1. Zeleň**

- (1) soubor tvořený živými a neživými (přírodními nebo umělými) prvky zeleně, záměrně založenými nebo spontánně vzniklými, o které je zpravidla pečováno sadovnicko-krajinářskými metodami; výjimečně jej může tvořit i jen jeden vegetační prvek
- (2) v územním plánování se zelení zpravidla rozumí funkční náplň území, která je rovnocenná jiným funkcím, jako je např. doprava nebo bydlení; rozlišuje se zezeň v hlavní, dominantní funkci, kdy je jedinou náplní území, např. parky a zezeň v doplňkové funkci, kdy je součástí

ploch s jinou hlavní funkcí, např. s bydlením

### **3.2.2 Objekt zeleně**

prostorově vymezený útvar, tvořený jedním nebo více prvky zeleně, zpravidla záměrně komponovaný nebo dotvářený podle biologických, technických a estetických zásad pro sadovnictví a krajinářství

### **3.2.3 Prvek zeleně**

základní skladební jednotka objektu zeleně; prvky zeleně se dělí na živé a neživé (biotické) a neživé (abiotické), které se dále třídí na přírodní a umělé

Sadovnický prvek: dříve používaný název pro prvek zeleně

Živý prvek zeleně; biotický prvek zeleně: živé organismy (především rostliny, ale i živočichové), nebo jejich soubory (např. trávník), které tvoří objekt zeleně

Vegetační prvek zeleně: základní živý prvek zeleně, tj. rostlina a soubory rostlin (např. solitérní dřevina, skupina a porost dřevin, trávník, louka a záhon květin)

Neživý prvek zeleně; abiotický prvek zeleně: neživá skladební jednotka objektu zeleně se dělí na prvky přírodní (skály, přírodní vodní toky a plochy apod.) a prvky umělé (architektonické a technické) např. cesty, zpevněné plochy, hřiště, drobné stavby, plastiky, sochy, bazény, rybníky

### **3.2.4 Inventarizace porostů**

soupis plošně vymezených porostů s udáním jejich aktuálních hodnot: výměry, druhového složení, zpravidla udaného v procentech (se zdůrazněním hlavních taxonů), hustoty porostu, zdravotního stavu a dalších údajů; u dřevin se obvykle uvádějí i průměrné hodnoty dendrometrických údajů

### **3.2.5 Dendrometrické údaje**

základní rozměry dřevin; zahrnují zpravidla výšku dřeviny, výšku a průměr koruny, obvod a průměr kmene měřený ve výšce 1,30 m nad zemí; někdy obsahuje výšku kmene, podjezdovou nebo podchozí výšku koruny, průměr kmene na bázi aj.

### **3.3 Městské parky**

Městské parky vznikaly zejména od druhé poloviny 19. století do první poloviny 20. století. V naší zemi se začaly rozvíjet pod vládou císaře Josefa II., když daroval v r. 1786 zahradu zrušeného jezuitského řádu brněnským občanům. V Praze jako první vznikly Chotkovy sady. Byl to první veřejný park v Praze, který založil nejvyšší purkrabí Chotek v r. 1833. Po celé 19. století se využívalo při tvorbě městských parků francouzského vzoru (Pacáková-Holšťáková a kol., 1999).

Parky ve městech, v sídlech a sídlištích jsou nejvýznamnějšími kompozičními celky zahradní architektury. Park je ucelený útvar zeleně, který záměrně ztvárňuje kus přírody a jejích prvků (Otruba, 2005).

Městské parky jsou primárním druhem veřejné zeleně ve městech, které slouží hlavně pro krátkodobou rekreaci. Charakterizují se větší rozlohou. Ve střední části se soustředí travnaté plochy, naopak na okrajích bývá zeleň vyšší z důvodu oddělení od okolní zástavby a komunikací (Růžičková a kol., 1980).

### **3.4 Druhy zeleně**

Základní součástí zeleně jsou stromy, keře, květiny a travníky. Dále mezi vegetační prvky zařazujeme terénní úpravy a přírodní vodní plochy. Prvky, které zeleň doplňují, jsou cesty, popřípadě hřiště pro děti a technické zařízení typu lavičky apod. Zeleň dělíme na zeleň veřejnou a zeleň vyhrazenou.

Veřejná zeleň je trvale přístupná široké veřejnosti. Do této zeleně řadíme např. městské parky, parková náměstí s pásy zeleně, sídlištní zeleň, zeleň pietních míst, doprovodné zeleně kolem komunikací, zeleň pietních míst, veřejné historické parky a zahrady. Vyhrazená zeleň je buď veřejnosti nepřístupná, anebo je její návštěva omezena. Patří sem především zahrady kolem škol, nemocnic, výstavišť, botanické a zoologické zahrady, či zeleň soukromá (Růžičková a kol., 1980).

### **3.5 Funkce zeleně**

#### **3.5.1 Mikroklimatický význam**

Vegetace přímo působí na klimatické činitele a snižuje negativní důsledky urbanizovaného prostředí (Hurych a kol., 1984).

Působnost veřejné sídelní zeleně je však omezena tím, že člověk je jejím návštěvníkem pouze na určitou dobu a tudíž nedojde k nepřetržitému prolnutí člověka s přírodou (Mareček, 1992).

#### 3.5.1.1 Vliv zeleně na teplotu prostředí

Jedním z nejdůležitějších požadavků na veřejnou zeleň, z hlediska mikroklimatického, je určitá teplotní vyrovnanost. Tepelná bilance je ovlivňována hlavně okolní vegetací a technickými a stavebními prvky (Mareček, 1992).

Vegetace sídelní zeleně snižuje teplotu vzduchu v letním období, která ve městech narůstá do extrémně vysokých hodnot. Rostliny v prostředí slouží jako „relativně chladné“ prvky. Rostliny podstatnou část slunečního záření odráží, zbytek sluneční energie spotřebují na fotosyntézu a transpiraci a část je filtrována listy nebo proniká hlouběji do porostu (Mareček, 1992).

V létě denní teplotní hodnoty ve větších porostech klesají až o 3,5°C na rozdíl od volného prostranství. Naopak v noci vegetace zabraňuje rychlému vyzařování a ztrátám tepla (Hurych a kol., 1984).

#### 3.5.1.2 Vliv porostů zeleně na vlhkost ovzduší

Koloběh vody v přírodě je ovlivňován rostlinami, které proces zpomalují a tím umožňují dokonalejší zasakování vody do půdy a působením transpirace zvyšují vlhkost vzduchu (Hurych a kol., 1984).

Určitý stupeň regulace vlhkosti pozitivně ovlivňují listy rostlin, které vypařují srážkovou nebo zálivkovou vodu dopadající na jejich povrch. Listy jsou různě osluněné a zastíněné a z toho důvodu osychají nestejně. Tím, že postupně osychají, se délka výparu prodlužuje (Mareček, 1992).

#### 3.5.1.3 Vliv vegetace na proudění vzduchu

Hurych a kol. (1984) uvádí, že na proudění vzduchu mají značný vliv právě porosty. Porosty jsou polopropustné a ovlivňují rychlost větru až na vzdálenost rovnající se asi patnáctinásobku jejich výšky, naopak husté nepropustné porosty mají větší účinek, ale s kratším dosahem. Útvary zeleně mají vliv na horizontální i na vertikální proudění vzduchu. Během dne relativně chladnější vzduch sestupuje uvnitř porostů k zemi a vytlačuje okolní teplejší vzduch do stran. V noci je pohyb opačný.

### **3.5.2 Hygienický význam**

#### **3.5.2.1 Vliv na jakost vzduchu**

Zelené rostliny při fotosyntéze spotřebovávají oxid uhličitý a vracejí do ovzduší kyslík, čímž částečně zbavují vzduch škodlivých plynů. Avšak silnější koncentrace nečistot působí na rostliny zhoubně. Rostliny dále snižují množství mikroorganismů v ovzduší prostřednictvím jimi vylučovaných látek, jako jsou estery, silice, pryskyřice, terpeny a zvláště fytoncidy. Mezi neúčinnější rostliny patří hlavně jehličnany a z listnatých stromů např. ořešáky, hrušně, střemchy, hlohy, lípy, břestovce, balzámové topoly. Vylučované látky zároveň slouží k odpuzování hmyzu. Porosty také slouží ke snižování radioaktivity (Hurych a kol., 1984).

#### **3.5.2.2 Protiprašná funkce**

Prachové částice v zahradním prostředí vnímáme jako negativní faktor. Tento zdroj nečistot narušuje fyziologické procesy u rostlin, je přenašečem nežádoucích bakterií, chemických látek a zároveň má negativní estetickou působnost (Mareček, 1992).

Boj proti znečištěnému ovzduší je velmi důležitý, protože podle průzkumu člověk ve svých dýchacích cestách zadržuje 13 - 48 % příměsí ze vzduchu (Lunc, 1952).

Porosty dřevin i trávničky fungují doslova jako filtr. Částičky prachu ulpívají na listech a větvích a srážkami jsou splavovány do půdy. Největší sedimentační účinek mají odlišně vysoké porosty dřevin kombinované trávnickovými plochami (Hurych a kol., 1984).

#### **3.5.2.3 Vliv na snižování hlučnosti**

Zeleň má významný vliv na snižování hlučnosti. Zvukové vlny se při průchodu hustšími překážkami několikanásobně třístí a jejich působení se zmírňuje. Nejeefektivnější jsou výsadby umístěné co nejbližší původců hluku nebo chráněným objektům. Při nedostatečném prostoru nebo vyšší úrovni hluku se budují technické protihlukové bariéry, jako jsou stěny, zemní valy v kombinaci s porosty apod. (Hurych a kol., 1984).

### **3.5.3 Psychologický a rekreační význam**

V dnešní přetechnizované době, která zatěžuje nervovou soustavu člověka a ohrožuje tak jeho zdraví, slouží zeleň jako místo klidu. Na smysly člověka působí mnoho činitelů jako zelená barva, světlo a stín, šumění listů a vody, barevnost a proměnlivost scénérií, zpěv ptactva apod. To vše uklidňuje nervovou soustavu a působí pozitivně na obnovu duševních a fyzických sil (Hurych a kol., 1984).

Funkce celé kompozice má navozovat pohodu těla i duše. Má jej uspokojit i poučit, dát člověku volnost, svobodu v rozhodování a volbě cíle (Otruba, 2005).

Záměrně řešené a vhodně vybavené plochy zeleně umožňují mnoho příležitostí nejen pro pasivní, ale i aktivní odpočinek (Hurych a kol., 1984).

V parku je důležité umístění cest. Cesty by neměly být příliš dlouhé, aby návštěvníka parku neunavily, a měly by mít dostatek variant pro změnu trasy. V parcích mohou být různé cesty, klasické pro pěší chůzi, cyklistiku nebo jízdu motorovými vozidly. Okolo cest by neměla chybět odpočívadla ve formě laviček nebo posezení na trávniku. Taková odpočívadla by měla být nasměrována k zajímavé kompozici nebo nabízet výhled na zajímavé místo, ať už je to stavba nebo přírodní prvek (Wagner, 1990).

#### 3.5.3.1. Rekreační účinek světla a stínu

Nejdůležitější pro přírodní prostředí je sluneční světlo, méně světlo měsíční a umělé. Úhel dopadu slunečních paprsků a obsah nečistot v ovzduší se velkou měrou podílí na kvalitě světla. Množství světla podléhá zeměpisné šířce, vlhkosti vzduchu a na čistotě ovzduší. Stín je zřejmý jen při pohledu do stinných míst, které evokují pocit chladu. Městská atmosféra v normálním prostředí odfiltruje kvůli nečistotám v ovzduší až 50% sluneční energie (Kavka a kol., 1970).

#### 3.5.3.2. Psychologické působení barev

Na každého člověka působí barvy rozlišným způsobem, protože závisí na duševním stavu člověka, všeobecně však každá barva vyvolává určité ustálené typy emocí. Oranžová barva působí hřejivým dojmem, naopak modrá barva vytváří chladivý dojem. Zelená barva uklidňuje, červená barva vzrušuje a tmavé barvy vyvolávají melancholii. Hlavní zásadou je, aby se barvy nepřebíjely a aby se nezastíral jejich přírodní charakter (Kavka a kol., 1970).

### **3.5.4 Estetický a kulturní význam**

Současná architektonická tvorba počítá se zelení jako s důležitým kompozičním prvkem, protože spoluvytváří prostor a člení plochu. Další kladnou vlastností zeleně je, že doplňuje a zvýrazňuje stavby, maskuje různé nedostatky a začleňuje technická díla, vesnice a města do krajiny. Krásné prostředí má na člověka pozitivní vliv, buduje v něm vytříbený vkus, učí ho pořádku a kázni a rozvíjí vztah člověka k přírodě (Hurych a kol., 1984).

### **3.5.5 Hospodářský (ekonomický) význam**

Krajinná zeleň má obrovský význam hospodářský nejen pro svou dřevní hmotu, ale také jako faktor klimatický, vodohospodářský, půdotvorný, protierozní, umožňující život zvířím, ptactvu atd. Naopak v sídelních útvarech má zeleň přímý ekonomický význam zanedbatelný, protože s údržbou těchto objektů jsou spojeny značné výdaje. Z předchozích funkcí zeleně je však patrné, že hodnota této zeleně nespočívá v ekonomické oblasti a nelze ji měřit (Hurych a kol., 1984).

### **3.6 Kompozice zeleně**

Kompozici zeleně navrhují odborníci (zahradní architekti), kteří uspořádáním prvků v dané lokalitě vytváří komplexní prostředí. Zahradní a krajinná tvorba je úzce spojena se stavební architekturou. Tyto dva obory se liší především tím, že zahradní architekti ve svých projektech musí zohlednit biologické nároky rostlinných materiálů, které používají (Hurych, 2011).

Aby byla kompozice zeleně funkční, musí se v první řadě dodržet její vegetační podmínky. Zásadní je také zajistit vhodnou následnou péči k dosažení předpokládaného vzhledu. Například dřeviny svou funkci v kompozici plní za řadu let za předpokladu, že jsou splněny výše uvedené podmínky. Pro vytvoření cílového vzhledu je třeba, aby tvůrce měl dostatek představivosti, znalostí v oboru a estetické citění. Cílem každého projektanta by mělo být spojení účelu techniky a krásy.



## 4. MATERIÁL A METODY

### 4.1 Inventarizace a klasifikace dřevin dle Machovce

Machovec (1982) uvádí, že v sadovnictví a krajinářství jsou nejdůležitějším bohatstvím vzrostlé dřeviny. Vývoj dřevin trvá desítky až stovky let a nelze tento proces urychlit nebo nahradit. Z toho vyplývá, že jakákoliv vzrostlá zeleň je prakticky nenahraditelná, respektive je nahraditelná pouze ve velkém časovém rozdílu. Proto je hlavním cílem existující vzrostlou zeleň zachovat pro budoucí sadovnické a krajinářské úpravy.

Celkové funkční poslání inventarizace a klasifikace dřevin a jejich porostů se odvíjí od charakteru místa, kde má být provedena. Inventarizace se využívá pro stanovení směrnic pro údržbu a výchovu porostů, pokud se jejich účel nemění. Může být použita jako podkladový materiál pro území, která mají změnit účel, ke kterému sloužily nebo pro rekonstrukce přestárých parkových porostů. Dále ji lze využívat při přeměně porostu, který nesloužil ke krajinářským účelům. Inventarizace může také sloužit k objektivnímu ohodnocení porostů určených k likvidaci a v neposlední řadě k vytvoření podkladů pro účely finančního plánování, pro plánování nákladů na údržbu a rekonstrukci porostu.

Pro správné zařazení dřevin je třeba zjišťovat tyto hodnoty:

- ❖ zaměření dřevin a porostů a jejich zakreslení do inventarizačního plánu,
- ❖ druhové určení dřevin,
- ❖ změření nejpodstatnějších hodnot jednotlivých zachycovaných dřevin, tj. výšky, průměru kmene a průměru koruny,
- ❖ určení hodnot posuzovaných porostů a stanovení procentuálního zastoupení druhové skladby, velikostních hodnot, věkové vymezení a sadovnické kvality,
- ❖ vymezení věkové kategorie,
- ❖ sadovnické hodnocení, které zahrnuje komplexní posouzení zdravotního stavu, vyhlídky vývoje a vzhledových vlastností,
- ❖ zachycení důležitých hodnot tak, aby bylo možno dřeviny vyhodnotit co nejúplněji.

#### 4.1.1 Zaměření dřevin a jejich porostů

Hodnocené dřeviny je nejprve potřeba zaměřit a přenést do příslušné mapy nebo plánu, aby bylo možné s nimi dále pracovat. Jako výchozí podklad nám mohou posloužit katastrální mapy (měř. 1:2500, resp. staré mapy v měř. 1:2880) nebo zpracované mapy v měřítku 1:1000.

Při zaměřování je nutné nejdříve vymežit míru přesnosti, se kterou je třeba pracovat. Geometricky řešené sadovnické úpravy je potřeba zaměřit, co s největší přesností. Chyba měření by neměla přesáhnout  $\pm 100$  mm. Tato odchylka nečiní u pravidelně řešených parků prakticky žádné potíže. Některé nepřesnosti může mít na svědomí i biologická povaha a růst měřeného materiálu. Naopak krajinářské volně řešené úpravy nevyžadují tak vysokou míru přesnosti. Proto vystačí, když volně rostoucí porosty jsou zachycovány s přesností  $\pm 1$  m.

Před vlastním zaměřením je potřeba porovnat mapové podklady se skutečností a pořídit si mapový plán, nejlépe v měřítku 1:500. U méně problémových sadovnických úprav lze použít i měřítko 1:1000, kdežto naopak u velmi komplikovaných je třeba měřítko 1:200. Do mapy se zanášejí všechny důležité body a linie, jako např. okraje parcely, rohy a okraje budov, cesty a jejich okraje. Pokud jsou body pro celkové zaměření nedostačující, je nutno přímo v terénu označit další body. Často se využívají významné solitérní dřeviny, od nichž je možné bez komplikací vytyčit přímé linie k jiným pevným bodům v terénu.

#### **4.1.2 Druhové určení dřevin a porostů**

Každá dřevina a porost musí být rodově a druhově správně určen. Pokud druh není možno určit, označí se přinejmenším rodově s přívlastkem sp. (species), např. *Prunus* sp. Kultivary se označí přesným názvem kultivaru. Na základě druhového určení se řeší hlavně přestavbové zásahy zaměřovaných porostů, proto je nejdůležitější určit dřevinu správně.

#### **4.1.3 Změření velikostních hodnot**

Je velmi důležité, aby každá jednotlivá inventarizovaná dřevina byla samostatně změřena a zanesena pod samostatnou položkou do inventarizační tabulky i v případě, že se jedná o dřeviny téhož druhu. U každého stromu měříme průměr kmene, průměr koruny a výšku dřeviny.

##### **4.1.3.1 Průměr kmene**

Průměr kmene měříme v prsní výšce, tj. ve výšce 1,30 m. V případě že v této výšce měřit nelze, změří se tak, jak je to možné, ale tato skutečnost se uvede do tabulky. Pro nejjednodušší měření používáme krejčovský metr nebo dva spojené metry při větších průměrech kmene. Tento údaj je významný z hlediska kácení stromu a rozpočtování,

z hlediska sadovnické hodnoty není určující. Nejmenší stromy, které bývají evidovány samostatně, dosahují obvykle nejmenšího průměru 150 mm, ojediněle 100 mm.

#### 4.1.3.2 Průměr koruny

Průměr koruny se nejčastěji měří jako půdorysný průměr koruny na terén. V zapojených porostech měříme podle větví, které zasahují nejdále. Hlavní zásadou měření průměru koruny je, že se měří ve dvou na sobě kolmých směrech. Aritmetickým průměrem poté dostaneme hodnotu průměru kruhu, který koruna teoreticky zaujímá. Zachytit koruny dřevin v jejich nepravidelnosti je neřešitelný úkol, proto byl zvolen kruhový přepočtový průměr a právě tento údaj je důležitý pro zakreslování do inventarizačních plánů. Naměřené hodnoty se seřazují do kategorií, které umožňují přímé optické rozlišení velikostních skupin a plánů. Mnoholetými zkušenostmi byla stanovena rozmezí takto:

0 – 2 m	4 – 6 m	8 – 10 m	15 – 20 m	25 m – a více
2 – 4 m	6 – 8 m	10 – 15 m	20 – 25 m	

Do inventarizačních plánů se zakreslí kroužky, jež vyjadřují v příslušném měřítku střední hodnoty uváděného rozmezí. Díky tomu jsou jednotlivé velikostní kategorie rozlišitelné přímo na plánu.

#### 4.1.3.3 Výška dřeviny

Výška dřeviny se nejlépe zjišťuje s použitím Blume-Leissova výškoměru. Při opakovaném měření je tento přístroj schopen zjistit výšku stromu s přesností 0,5 m. Výška mladších dřevin se však každoročně mění, proto je taková přesnost zbytečná. Užitečnou technikou je změřit přístrojem několik viditelných dřevin v různém výškovém rozmezí, ostatní dřeviny se změřenými porovnávat. V praxi postačí rozmezí odstupňované v rozmezích po 5m, tj. 0 – 5m, 5 – 10m, 10 – 15m, 15 – 20m, 20 – 25m, 25 – 30m, 30 – 35m, 35 – 40m. Dřeviny vyšší než 40 m se v našich podmínkách nacházejí zřídka, ale pokud se vyskytnou, je výhodné je označit přesnou výškou. Odhadnuté údaje jsou pouze pro tabulkový přehled, protože výška dřeviny se přímo v plánech nevyznačuje.

### 4.1.4 Vymezení hodnot porostů

Za podmínky, že by bylo měření a vyhodnocování příliš obtížné a nepřineslo by přitom žádoucí výsledek, hodnotíme soubory těchto dřevin jako porosty. V tabulkách se označují velkými písmeny abecedy. V případě, že jedna abeceda vyčerpá, pokračuje se přidáním

číselných indexů, např. A<sub>1</sub>, B<sub>1</sub>, C<sub>1</sub> atd. Soubory dřevin, které jsou ve své struktuře jednotné, hodnotíme stejně jako porosty, protože by docházelo k velkému počtu opakovaných údajů. Zahrnují se sem i mladé porosty, pokud se nejedná o cenné jednotlivé exempláře. Porosty se hodnotí stejným způsobem jako dřeviny, ale uvádí se procentické zastoupení jednotlivých naměřených skupin. Hodnoty přes 10 % se u jednotlivých kategorií uvádějí s udáním podílu zaokrouhleného na 5 %, v nižších podílech se pouze uvádí jejich přítomnost. Dále je důležité uvádět počet jedinců na jednotku plochy. Pokud máme více kategorií, např. u průměru koruny daného porostu, mohou se označit i bez procentického podílu nejzastoupenější kategorie, tím že se podtrhne např. 8 – 10 m, 10 – 15 m, 15 – 20 m apod.

Odlišným symbolem se označuje takový porost, který se liší od předcházejícího porostu buď změnou druhového určení, přítomností nebo absencí podrostového patra, nápadně odlišnými velikostními parametry, nebo zcela rozdílným sadovnickým hodnocením.

#### **4.1.5 Určení věkové kategorie**

Stáří dřeviny se měří velmi obtížně, ale tento údaj je potřebný pro rozhodování o následném zacházení s hodnocenou plochou zeleně. Nejjednodušší způsob je čerpat z údajů o době založení porostu, dále se jen rozliší dosazované dřeviny a nálety. V mnoha případech ale takové údaje nejsou k dispozici. Můžeme však využít metod počítání letokruhů, odečítání ročních přírůstků u všech dřevin nebo u jehličnanů odečtení počtu přeslenů. Další metodou pro odhad stáří je srovnáváním velikosti dřeviny stejného druhu a rostoucí nedaleko za stejných podmínek. Tato metoda vyžaduje značné zkušenosti a i přesto není přesná. Zpravidla zařazení do věkových kategorií vypadá takto:

0 – 10 let    10 – 20 let    20 – 40 let  
40 – 60 let    60 – 100 let    100 a více let

Takto uvedené rozhraní věkových kategorií plně postačí pro usměrňování dalších zásahů. U dlouhověkých dřevin, cenných druhů a historicky významných exemplářů se věkové kategorie upřesňují. Určování věkové kategorie je třeba chápat jako pomocnou metodu, která má ulehčit rozhodování při řešení porostů.

#### **4.1.6 Sadovnické hodnocení**

Sadovnické hodnocení je kritérium shrnující všechny kvality dřevin, které nebylo možno vystihnout naměřenými hodnotami. V podstatě představuje klasifikátor definující

kvalitu dřevin podle stupně jejich účinnosti, jako funkční a účelové složky přírodní části životního prostředí. Nej kvalitnější dřeviny jsou oceněny jedničkou a nejhorší jsou ohodnoceny pětkou. Tento systém tzv. „známkování“ zavedl Ing. Arch. O. Kuča CSc. ze SÚRPMO Praha.

Na sadovnickém oboru VŠZ v Lednici byl konce 60. let vypracován bodovací systém, kde jsou jednotlivé kvalitativní stupně bodovány. Stupnice je pětimístná, nej kvalitnější dřeviny obdrží číslo pět a naopak nejhorší jeden bod. Pozitivum tohoto systému představuje to, že libovolný soubor dřevin na hodnocené ploše lze zprůměrovat a touto hodnotou je hromadně vyjádřit. Zařazení do jednotlivých klasifikačních tříd je následující:

#### 5 bodů – nejhodnotnější dřeviny (I. klasifikační třída)

Dřeviny jsou absolutně zdravé a nepoškozené, tvarem i celkovým habitem koruny odpovídající druhu, bez pozorovatelných poškození, zavětvené až k zemi, velikostně již plně rozvinuté, avšak ještě v plném růstu a vývoji.

Do této kategorie patří dřeviny, které mohou svou sadovnicko-krajinářskou funkci plnit ještě po řadu desetiletí. Při řešení porostu by měly být tyto dřeviny ve všech případech zachovány.

#### 4 body – velmi hodnotné dřeviny (II. klasifikační třída)

Dřeviny zdravé, typického tvaru, odpovídající příslušnému druhu nebo kultivaru, v celkovém habitu nanejvýš jen nepatrně narušené nebo poškozené (bez větví nejspodnějšího patra, mírně nahnuté, nebo s menšími volnými prostory v koruně apod.). Velikostně rozvinuté alespoň tak, aby dosahovaly přibližně poloviny těch rozměrů, které jsou na daném stanovišti schopny maximálně vytvořit.

Dřeviny mají předpoklad rozvoj pro řadu dalších desetiletí. Rovněž i tyto dřeviny je nutné v maximální míře chránit a k jejich odstranění lze přistoupit jen ve zcela ojedinělých případech.

#### 3 body – dřeviny průměrné hodnot (III. klasifikační třída)

Dřeviny jsou zdravé, resp. jen nepatrně proschlé, ale bez chorob a škůdců, kteří by se mohli rozšiřovat. V této kategorii se dřeviny mohou tvarově lišit od původního typu. Jsou zde shrnuty např. dřeviny vysoko vyvětvené, avšak takové, u nichž je předpoklad obrůstání po osvětlení kmene, případně takové, které podřezují své estetické a funkční hodnoty i při silném vyvětvení, dřeviny s jednostrannou, ale stabilní korunou apod. Zařazujeme sem taktéž dřeviny

tvárově i vzhledově typické, avšak dosud menšího vzrůstu, který nedosahuje poloviny normálních rozměrů daného druhu na posuzovaném stanovišti.

Při řešení sadovnických úprav se počítá s dalším rozvojem dřeviny, ale kde to záměr vyžaduje, odstraní se.

#### 2 body – dřeviny podprůměrné hodnoty (IV. klasifikační třída)

Do této kategorie zařazujeme dřeviny značně poškozené, dřeviny vysoko větvené, dřeviny staré a málo vitální, vydoutnalé a jinak viditelně poškozené. Na dřevinách dochází k výraznému prosychání koruny.

Další vývoj dřevin je značně narušen, nelze u nich předpokládat zlepšení jejich kvality a do budoucna se počítá s jejich postupným odstraněním. Bezpečnost lidí nebo porostů nesmí být těmito dřevinami ohrožena. Výjimku tvoří dřeviny mimořádné dendrologické hodnoty, památné stromy, která se nechávají na doživotí.

#### 1 bod – dřeviny nevyhovující (V. klasifikační třída)

Patří sem dřeviny velmi silně poškozené, nemocné, napadené škůdci, zvláště takovými, u kterých hrozí nebezpečí šíření na ostatní porosty, dřeviny odumírající a odumřelé. Dále dřeviny, které ohrožují bezpečnost návštěvníků a dřeviny jinak bezprostředně ohrožující daný prostor a jeho vývoj.

V této klasifikační třídě jsou dřeviny bez jakýchkoli předpokladů dalšího vývoje. Jsou to dřeviny, které v porostech překáží, a proto je nezbytné takové jedince při sadovnických úpravách okamžitě, nebo v co nejkratší možné době odstranit.

Uvedený systém inventarizace a vyhodnocování porostů byl již mockrát v praxi použit a ověřen. Systém má mimořádný význam, protože může sloužit k objektivnímu ohodnocení jakýchkoliv porostů v parcích, v intravilánech měst i ve volné krajině. A jelikož každá plocha, na níž se nacházejí vzrostlé dřeviny, je co se týká využitelnosti velmi cenná, její objektivní vyhodnocování pomáhá jak ke kvalifikovanému řešení zásahů, tak k objektivizaci při rozhodování o výši náhrad v případě, že je neodkladné tyto porosty likvidovat (Machovec, 1982).

## **4.2 Postup při vlastní inventarizaci**

Při vlastním postupu inventarizace dřevin a porostů v části parku Královka jsem se řídila metodikou podle Machovce s menšími změnami.

Zaměření dřevin jsem prováděla pomocí krokové metody a následně jsem je zakreslovala do slepé mapy. Mapa mi byla poskytnuta v programu AutoCAD, kterou jsem si vytiskla v měřítku 1:500. Dřeviny a porosty byly poté zaneseny do digitální mapy v programu AutoCAD. Jednotlivým dřevinám – listnaté stromy, jehličnaté stromy a listnaté keře – jsou přiřazeny specifické značky určité barvy a kódy.

U porostů se zachová barva podle typu dřeviny, ale místo značky je použit tzv. revizní obláček.

Dřeviny byly určovány pomocí klíčů k určování dřevin. Z české literatury byly použity Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků od J. Koblížka (2006) a z cizojazyčné *The Hillier Gardener`s guide to trees and scrubs* od Kellyho vydaný v r. 2004. V případech, kdy nebyla možné dřevinu určit pomocí odborné literatury, byl požádán o pomoc s určením Ing. Miroslav Kunt, Ph.D.

Obvod kmene byl měřen v tzv. prsní výšce, tedy ve výšce 1,30 m od paty dřeviny. Pro měření bylo použito 30 metrové pásmo. Pokud dřevina měla více kmenů, byly všechny postupně změřeny a do tabulky se uvedl jejich aritmetický průměr. U keřů obvod kmene nebyl měřen.

Průměr koruny byl měřen použitím dvou na sebe kolmých směrů. Výsledná šířka koruny byla zjištěna aritmetickým průměrem kolmic. Výška dřeviny byla měřena pomocí výškoměru a především na základě vlastního odhadu.

Přesné určení věku dřeviny bylo problematické. Stáří některých dřevin bylo zaznamenáno v předešlé inventarizaci z roku 2006, ostatní byly určeny na základě odhadu podle celkového vzhledu.

Sadovnické hodnota byla přiřazena podle pětibodové klasifikační stupnice. Číslo 1 označuje dřevinu s nejvyšší hodnotou, naopak číslo 5 s hodnotou nejnižší. V poznámkách jsou zaznamenány defekty dřevin.

Všechny určené hodnoty a poznámky byly zaznamenány do předem připravených tabulek, které byly vytvořeny v počítačovém programu Microsoft Excel. Následně v Excelu byly vytvořeny grafy s výsledky inventarizace.

## **4.3 Park Královka**

### **4.3.1 Historie Břevnova**

V roce 1907 navštívil Břevnov císař a král František Josef I. Tato návštěva byla důležitá hlavně kvůli povýšení Břevnova na město a udělení městského erbu. Erb vyobrazuje

tři stříbrná břevna v pravém modrém poli a levou stranu tvoří červené pole se stříbrným dvouocasým lvem. Břevna jsou převzata ze znaku místního benediktinského opatství a mají vyjadřovat název osady a budoucího města.

Břevnov vznikl z několika osad, jejichž základem byla obec jménem (Velký) Břevnov. Do 20. století byly hranice Břevnova výrazně menší než dnes, nepatřila sem Malovanka, dnešní strahovský stadion a studentské koleje (Tryml, 2007).



Obr. č. 1: Znak Břevnova. Zdroj: <http://mujtym.psmf.cz/brewnow-boys-kmk/>

#### 4.3.2 Lokalizace parku

Park Královka se nachází na Praze 6 v městské části Břevnov mezi ulicemi Bělohorská, Vaničkova, Chodecká, Nad Závěrkou a Gymnastická. Parková plocha je terénně členité území, kde se střídají plochy rovinaté, mírně ve svahu a strmé až nepřístupné svahy. V parku se nachází jedna z původních dvaceti kaplí, která je součástí tzv. Křížové cesty.



Obr. č. 2: Lokalizace Břevnova. Zdroj: <http://www.jakomenskeho.cz/gunther/>





Obr. č. 3: Ortofoto parku Královka. Zdroj:

<https://www.mapy.cz/letecka?x=14.3812537&y=50.0845458&z=16&l=0&source=ward&id=14948&q=Praha%206%20B%C5%99evnov>

### 4.3.3 Potencionální přirozená vegetace

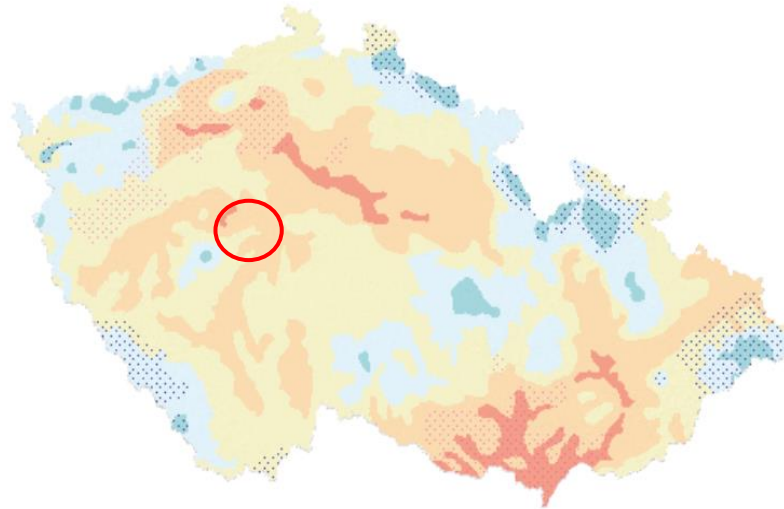
Zastoupená přirozená vegetace spadá do kategorie lipové doubravy (*Tilio-Betuletum*), která je společenstvem teplých a sušších oblastí Čech. Lipové doubravy nejsou druhově bohaté. V nižší stromové vrstvě je výrazně zastoupena *Tilia cordata*. Dále se zde nejvíce vyskytuje *Quercus petraea* a *Quercus robur*. *Carpinus betulus* se zde vyskytuje zřídka, protože je podmíněn minerálně chudšími půdami (Neuhauslová a kol., 1998).



Obr. č. 4: Mapa přirozené potencionální vegetace. Zdroj: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>

#### 4.3.4 Klimatické podmínky

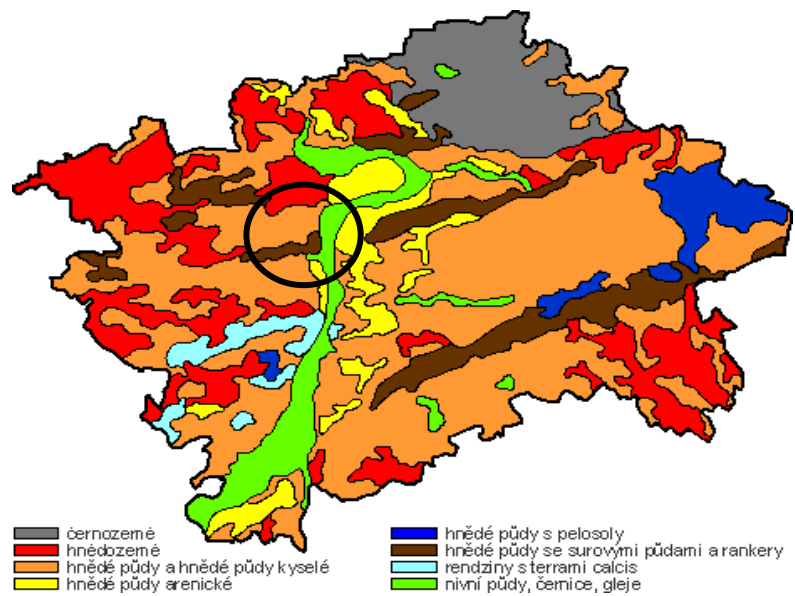
Oblast Břevnova můžeme zařadit mezi teplé klimatické oblasti. Teploty v letním období dosahují průměrně 15-13 °C, klimatická oblast je přiměřeně vlhká se srážkami 200-400mm. V zimním období průměrná teplota činí o až -2 °C, oblast je suchá na srážky a přítomnost sněhové pokrývky trvá kratší dobu, cca 50-60 dnů (CENIA, 2014).



Obr. č. 5: Mapa klimatických oblastí. Zdroj: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>

#### 4.3.5 Půdní podmínky

Koncem třetihor bylo území dnešního Břevnova součástí paroviny, která vznikla po ústupu křídového moře. Až později se do ploché krajiny začlenil potok Brusnice. Účinkem vodní eroze tak vzniklo široké údolí, které můžeme pozorovat od hřbitova u benediktinského arcibiskupství až k východní hranici této části Prahy 6. Mezi ulicemi Malobřevnovská, Bělohorská, Thurnova a Haberfeldova se nachází nejvyšší bod Břevnova, dosahuje 383 m n. m. Nejnižší úroveň břevnovského terénu se vymezuje pod usedlostí Schleiferka, tj. v místě, kde Brusnice opouští vymezené teritorium. Hlavním horninám skalního podkladu Břevnova patří druhohorní sedimenty – opuky a pískovce. Na celém území převažují hnědé půdy a hnědé půdy kyselé (Tryml, 2007).



Obr. č. 6: Pedologická mapa Prahy. Zdroj: [http://envis.praha-mesto.cz/rocnky/chruzemi/cr2\\_cztx/chu-pudy.htm](http://envis.praha-mesto.cz/rocnky/chruzemi/cr2_cztx/chu-pudy.htm)

## 5. VÝSLEDKY

### 5.1 Inventarizační tabulky

#### LISTNATÉ STROMY

Název dřeviny	Kód dřeviny 200 - 300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Acer negundo</i>	aceneg201	93,50,81	7	5-10	40-60	2	kmen téměř leží, prosychá
<i>Acer platanoides</i>	acepla201	55	4	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla202	45	4	5-10	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla203	49	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla204	60	3	5-10	20-40	3	prosychá
<i>Acer platanoides</i>	acepla205	51	4	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla206	67	5	10-15	20-40	3	prosychá
<i>Acer platanoides</i>	acepla207	40	5	5-10	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla208	44	5	5-10	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla209	51	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla210	35	4	5-10	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla211	60	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla212	46	3	5-10	20-40	3	
<i>Acer platanoides</i>	acepla213	46	5	10-15	20-40	3	
<i>Acer platanoides</i>	acepla214	47	5,5	5-10	20-40	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla215	38	4	5-10	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla216	50	9	5-10	20-40	3	
<i>Acer platanoides</i>	acepla217	30	3	0-5(4)	0-20	2	
<i>Acer platanoides</i>	acepla218	73	6	10-15	40-60	3	prosychá
<i>Acer platanoides</i>	acepla219	45	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse201	45	6	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse202	56	4	5-10	20-40	2	

Název dřeviny	Kód dřeviny 200 - 300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse203	42	2,5	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse204	62	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse205	49	2,5	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse206	53	3	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse207	41	4	5-10	20-40	4	prasklina na kmeni
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse208	40,35	3	5-10	20-40	3	u báze rozdvojen
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse209	50	5	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse210	43	4	5-10	20-40	2	
<i>Acer pseudoplatanus</i>	acepse211	80	6,5	5-10	40-60	3	puklina na kmeni
<i>Aesculus hippocastanum</i>	aeship201	165	8	10-15	40-60	3	mírně prosychá
<i>Ailanthus altissima</i>	ailalt201	166	7	10-15	40-60	2	silně prosychá
<i>Ailanthus altissima</i>	ailalt202	234	9	15-20	60-80	2	silně prosychá koruna
<i>Betula verrucosa</i>	betver201	32	3	5-10	0-20	3	
<i>Betula verrucosa</i>	betver202	41	3	5-10	20-40	3	
<i>Betula verrucosa</i>	betver203	69	4	5-10	40-60	3	
<i>Betula verrucosa</i>	betver204	47	3	5-10	20-40	2	
<i>Betula verrucosa</i>	betver205	62	5	5-10	40-60	3	
<i>Betula verrucosa</i>	betver206	54	4	5-10	20-40	2	
<i>Betula verrucosa</i>	betver207	81	6	10-15	40-60	3	prosychá

Název dřeviny	Kód dřeviny 200 - 300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Betula verrucosa</i>	betver208	95	5	10-15	40-60	3	prosychá
<i>Betula verrucosa</i>	betver209	74	4	10-15	40-60	3	
<i>Carpinus betulus</i>	carbet201	77,85,79	8	10-15	40-60	3	trojkmen
<i>Carpinus betulus</i>	carbet202	123	8	10-15	60-80	2	
<i>Carpinus betulus</i>	carbet203	77,75,72	9	10-15	40-60	3	trojkmen
<i>Corylus avelana</i>	corave201	40	5	5-10	0-20	2	
<i>Fraxinus excelsior</i>	fraexc201	126	6	10-15	60-80	3	
<i>Fraxinus excelsior</i>	fraexc202	60	5	5-10	40-60	3	
<i>Fraxinus excelsior</i>	fraexc203	54	5	10-15	40-60	3	
<i>Fraxinus excelsior</i>	fraexc204	74	5	10-15	40-60	3	
<i>Populus alba</i>	popalb202	54	4	5-10	40-60	3	
<i>Populus alba</i>	popalb201	245	9	15-20	60-80	3	zlomená větev
<i>Populus alba</i>	popalb203	79	5	5-10	40-60	2	
<i>Populus alba</i>	popalb204	42	3	5-10	20-40	3	
<i>Populus alba</i>	popalb205	188	6	15-20	60-80	3	od spodu silně prosychá
<i>Prunus avium</i>	pruavi201	112	5	5-10	60-80	2	
<i>Prunus avium</i>	pruavi202	130	7	5-10	60-80	2	
<i>Prunus avium</i>	pruavi203	64	3	5-10	40-60	2	
<i>Prunus avium</i>	pruavi204	73.39	5	5-10	40-60	2	dvojí se od báze
<i>Prunus avium</i>	pruavi205	130	7	5-10	60-80	3	od spodu silně prosychá
<i>Prunus avium</i>	pruavi206	40	6,5	5-10	20-40	3	
<i>Prunus avium</i>	pruavi207	92	6,5	5-10	40-60	3	prosychá
<i>Prunus avium</i>	pruavi208	39	4	5-10	0-20	3	
<i>Prunus avium</i>	pruavi209	42	3,5	5-10	20-40	3	
<i>Prunus avium</i>	pruavi210	94	6	5-10	40-60	3	
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer201	53	4	5-10	40-60	3	
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer202	65,59	8	5-10	40-60	3	dvojkmen
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer203	46	4	5-10	20-40	2	

Název dřeviny	Kód dřeviny 200 - 300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer204	55	7	5-10	40-60	3	
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer205	24	3	5-10	0-20	3	u báze rozdvojen
<i>Prunus cerasifera</i>	prucer206	28	4,5	5-10	0-20	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah201	139	7	5-10	40-60	2	dvojkmen, nakloněný, prosychá, hniloba
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah202	105	8	5-10	40-60	3	od spodu silně prosychá
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah203	52	6	5-10	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah204	76	6	5-10	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah205	52	4	5-10	20-40	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah206	79,62	5	5-10	40-60	3	dvojí se od báze
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah207	160	10	5-10	60-80	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah208	55,52,50	6	5-10	40-60	3	trojkmen
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah209	59	4	5-10	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah210	69	7	5-10	40-60	3	od spodu silně prosychá
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah211	76	4	5-10	40-60	3	mírně prosychá
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah212	53	3	5-10	20-40	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah213	78	7	5-10	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah214	89	6	5-10	40-60	3	od spodu silně prosychá
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah215	69	7	5-10	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah216	70,69	7	5-10	40-60	3	dvojí se od báze
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah217	68,54	6	5-10	20-40	2	dvojí se od báze
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah218	81,72	7	5-10	40-60	3	dvojí se od báze

Název dřeviny	Kód dřeviny 200 - 300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah219	35	4	5-10	0-20	2	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah220	73,79	7	5-10	40-60	3	dvojí se od báze
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah221	84	6	10-15	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah222	59,64	5	5-10	20-40	2	dvojkmen
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah223	54,65	5	5-10	40-60	3	dvojkmen
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah224	78,75	4	10-15	40-60	3	dvojkmen
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah225	87	7	10-15	40-60	3	
<i>Prunus mahaleb</i>	prumah226	125	8	10-15	40-60	3	
<i>Quercus robur</i>	querob201	158	5	10-15	60-80	2	od spodu silně prosychá
<i>Quercus robur</i>	querob202	166	6	10-15	40-60	3	
<i>Tilia cordata</i>	tilcor201	131,136	8	10-15	60-80	3	dvojkmen
<i>Tilia cordata</i>	tilcor202	147	6,5	15-20	60-80	3	prosychá
<i>Tilia cordata</i>	tilcor203	165	8	15-20	40-60	3	
<i>Tilia cordata</i>	tilcor205	143,151,89	7	15-20	40-60	3	trojkmen, jednostranná koruna, suché větve
<i>Tilia cordata</i>	tilcor206	152,92,169,134,155	9	15-20	60-80	3	pětikmen, suché větve
<i>Tilia cordata</i>	tilcor204	89	7	10-15	40-60	2	
<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla201	110,170,62	7	15-20	40-60	3	trojkmen
<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla202	108	7	10-15	40-60	3	



## JEHLIČNATÉ STROMY

Název dřeviny	Kód dřeviny 200-300	Průměr kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Pinus nigra</i>	pinnig201	101	3	5-10	40-60	3	
<i>Pinus sylvestris</i>	pinsyl201	84	4	10-15	20-40	3	velmi redukovaná koruna
<i>Taxus baccata</i>	taxbac201	39	2	0-5(2)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac202	40	3	0-5(3)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac203	38	1,5	5-10	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac204	39	2	0-5(2,5)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac205	73	2	5-10	20-40	3	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac206	67	3	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac207	70	2,5	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac208	73	4	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac209	52	4	0-5(3)	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac210	103	4	5-10	40-60	3	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac211	93	3	5-10	40-60	3	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac212	73	4	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac213	65	3	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac214	75	4	5-10	20-40	3	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac215	73	4	5-10	20-40	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac216	37	2	0-5(2)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac217	39	2	0-5(4)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac218	37	3	0-5(4)	0-20	2	
<i>Taxus baccata</i>	taxbac219	105	5	5-10	40-60	3	tři strostlé kmeny
<i>Taxus baccata</i>	taxbac220	32	1,5	0-5(3)	0-20	2	
<i>Thuja occidentalis</i>	thuocc201	74	3	5-10	20-40	2	
<i>Thuja occidentalis</i>	thuocc202	67	3	5-10	20-40	2	
<i>Thuja occidentalis</i>	thuocc203	35	1	0-5(3)	0-20	2	

## LISTNATÉ KEŘE

Název dřeviny	Kód dřeviny 200-300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Cornus alba</i>	coralb201		3	0-5(3,5)		3	
<i>Cornus sanguinea</i>	corsan201		2	0-5(3)		2	
<i>Cornus sanguinea</i>	corsan202		3	0-5(4)		2	
<i>Cornus sanguinea</i>	corsan203		3	0-5(3,5)		2	
<i>Cornus sanguinea</i>	corsan204		2,5	0-5(3,5)		2	
<i>Cotoneaster dammeri</i>	cotdam201		5	0-5(0,2)		1	
<i>Cotoneaster dammeri</i>	cotdam202		2	0-5(0,2)		1	
<i>Deutzia scabra</i>	deusca201		1,5	0-5(2,5)		3	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint201		3	0-5(3)		2	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint202		3	0-5(3)		3	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint203		0,5	0-5(1)		2	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint204		2	0-5(2,5)		2	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint205		3	0-5(2,5)		2	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint206		3	0-5(2,5)		2	
<i>Forsythia intermedia</i>	forint207		3	0-5(2,5)		2	
<i>Hedera helix</i>	hedhel201		0,5	0-5(0,5)		1	
<i>Ligustrum vulgare</i>	ligvul201		1	0-5(0,5)		2	
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen201		2	0-5(2)		2	na plotě
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen202		2,5	0-5(0,4)		2	
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen203		3	0-5(0,4)		2	
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen204		2	0-5(0,4)		2	
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen205		1	0-5(0,2)		2	
<i>Lonicera henryi</i>	lonhen206		1	0-5(0,4)		2	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor201		3	0-5(3)		3	prosychá
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor202		3	0-5(2,5)		3	

Název dřeviny	Kód dřeviny 200-300	Obvod kmene (cm)	Šířka koruny (m)	Výška dřeviny (m)	Věk	Sadovnická hodnota	Poznámky
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor203		2,5	0-5(3)		3	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor204		3	0-5(3)		3	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor205		3	0-5(2,5)		3	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor206		1	0-5(2)		3	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor207		3	0-5(3)		2	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor208		2,5	0-5(4)		3	
<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor209		2	0-5(2)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig201		3	0-5(3)		3	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig202		1,5	0-5(2)		3	prosychá
<i>Sambucus nigra</i>	samnig203		2,5	0-5(3)		3	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig204		2,5	0-5(3)		3	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig205		3	0-5(2,5)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig206		1	0-5(1,5)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig207		3	0-5(3)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig208		3	0-5(3,5)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig209		2,5	0-5(3)		2	
<i>Sambucus nigra</i>	samnig210		3	0-5(3)		2	
<i>Spirea japonica</i>	spijap201		4	0-5(0,5)		1	živý plot
<i>Symphoricarpos albus</i>	symalb201		2	0-5(1,5)		3	
<i>Symphoricarpos albus</i>	symalb202		2	0-5(2)		3	
<i>Symphoricarpos albus</i>	symalb203		0,5	0-5(1)		2	
<i>Symphoricarpos albus</i>	symalb204		2	0-5(2)		2	
<i>Symphoricarpos albus</i>	symalb205		1	0-5(1,5)		3	
<i>Syringa vulgaris</i>	syrvul201		3	0-5(3)		2	

## LISTNATÉ KEŘE – POROSTY

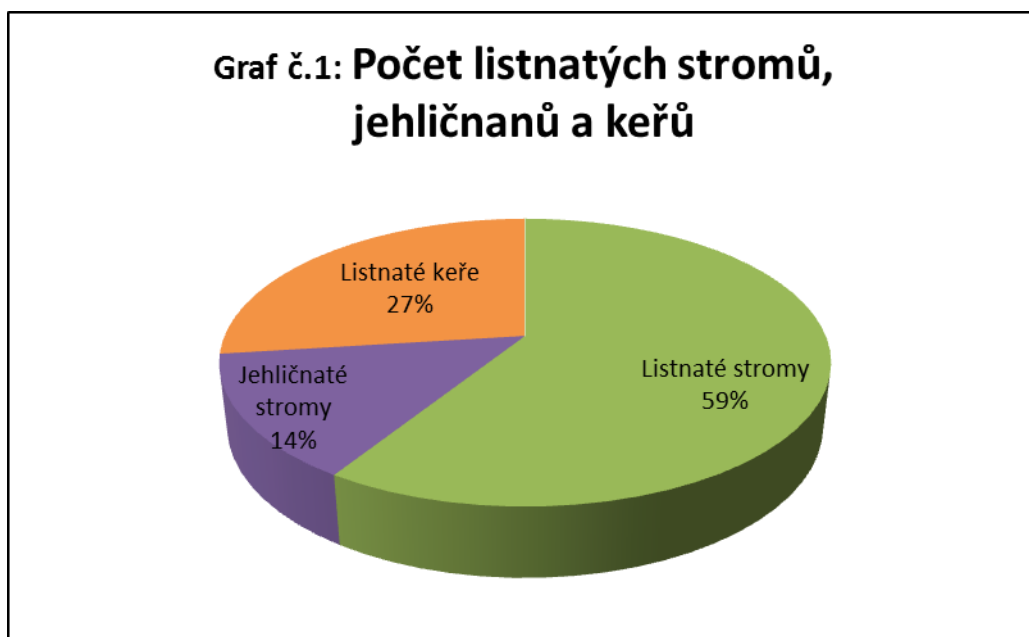
Porost	Zastoupené druhy	% zastoupení	Šířka koruny (cm)	Výška dřeviny (m)	Sadovnická hodnota	Poznámky
B201	<i>Sambucus nigra</i>	20	2	2,5	3	
	<i>Prunus avium</i>	20	1,5	1	3	nálet
	<i>Symphoricarpos albus</i>	10	2	3	3	
	<i>Laburnum anagiroides</i>	50	3	3	3	
B202	<i>Symphoricarpos albus</i>	10	5	2,5	3	
	<i>Philadelphus coronarius</i>	50	3	3	3	
	<i>Sambucus nigra</i>	20	2,5	3,5	3	
	<i>Colutea arborescens</i>	20	3	2	3	

Porost	Zastoupené druhy	% zastoupení	Šířka koruny (cm)	Výška dřeviny (m)	Sadovnická hodnota	Poznámky
B203	<i>Philadelphus coronarius</i>	20	3	2,5	3	
	<i>Laburnum anagiroides</i>	10	2	2,5	3	
	<i>Symphoricarpos albus</i>	20	2,5	2	3	
	<i>Acer platanoides</i>	20	3	1	3	nálet
	<i>Sambucus nigra</i>	30	2	3	3	

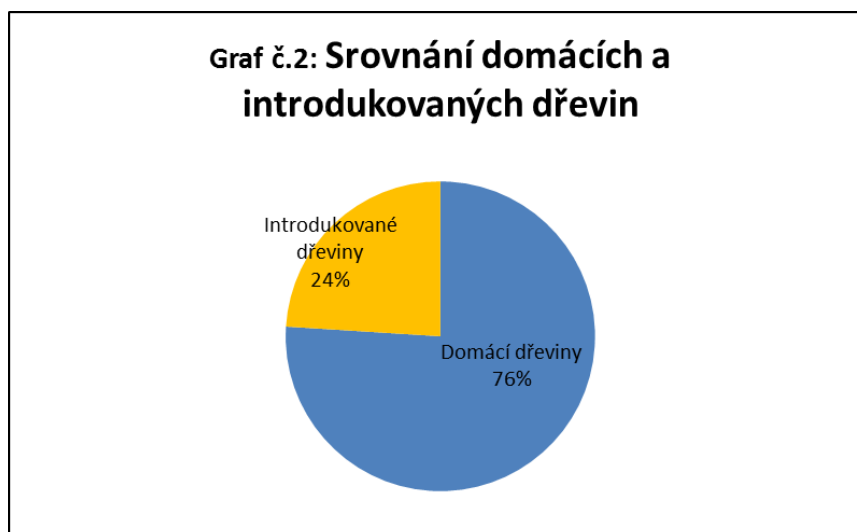
## 5.2 Grafické vyjádření výsledků

Celkem jsem ve své části zinventarizovala 182 dřevin. Z toho bylo 108 listnatých stromů, 25 jehličnanů a 49 listnatých keřů.

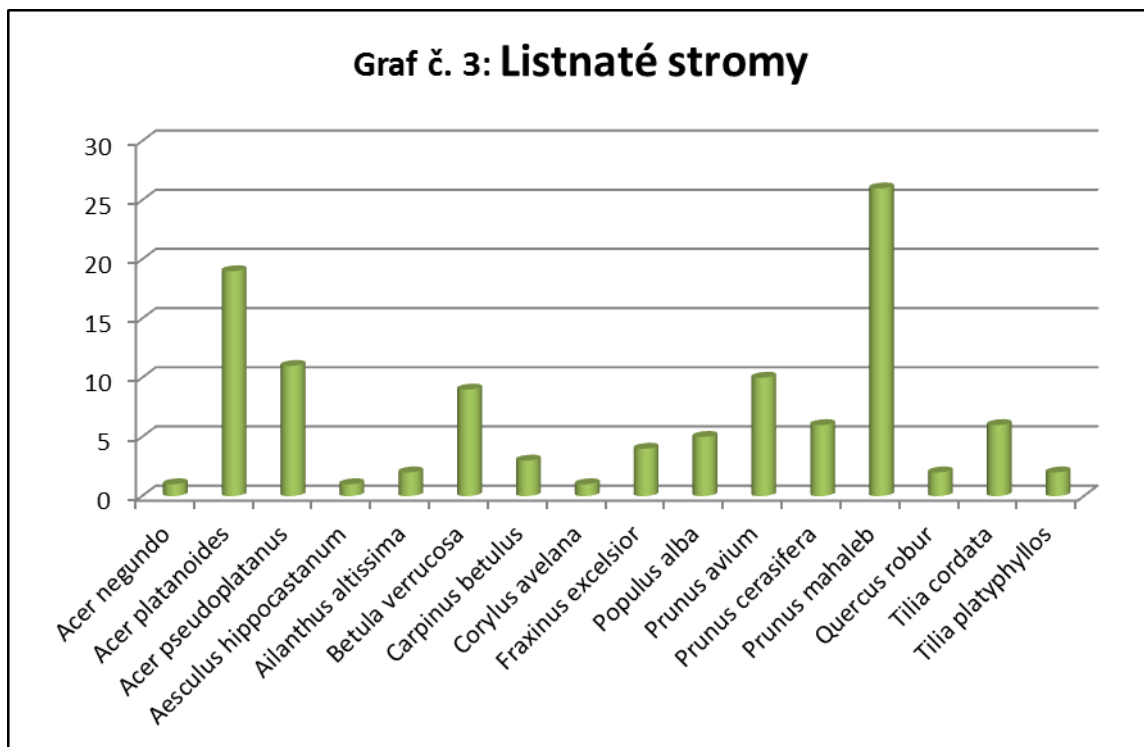
**Graf č. 1** znázorňuje procentuální zastoupení jednotlivých kategorií dřevin. Z výsledku vyplývá, že největší převahu zde mají listnaté stromy. Za nimi následují listnaté keře, které mají spíše charakter náletů. V menším množství zde mají zastoupení jehličnany.



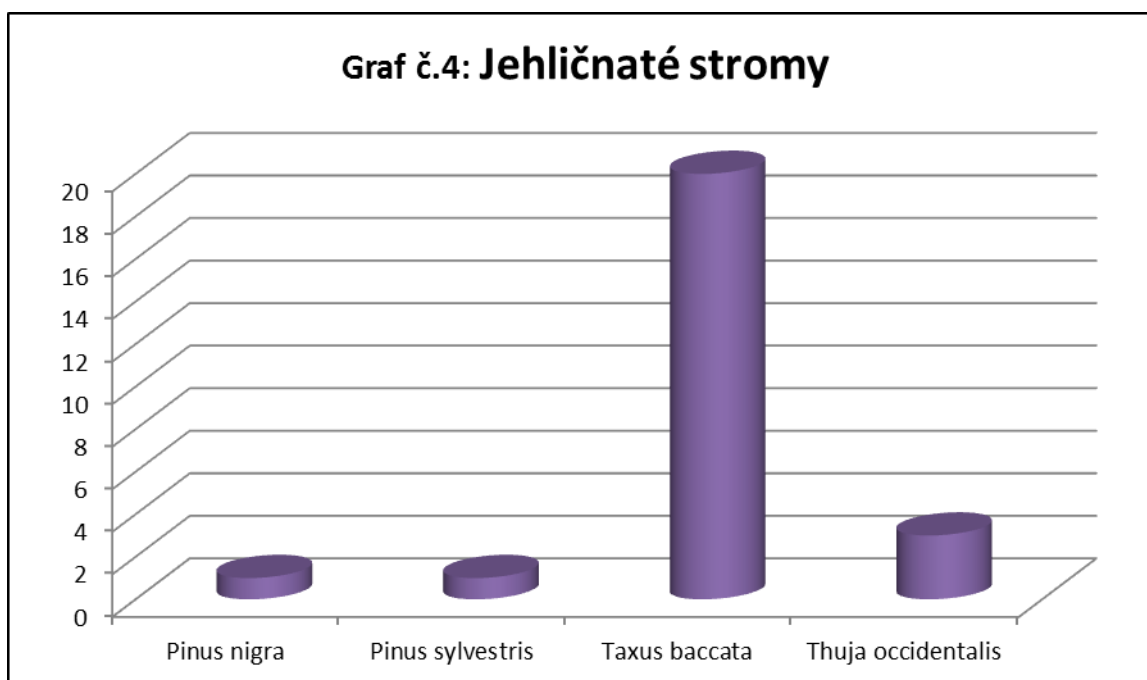
**Graf č. 2** znázorňuje zastoupení domácích a introdukovaných rostlin. Z grafu je patrné, že převažují domácí dřeviny.



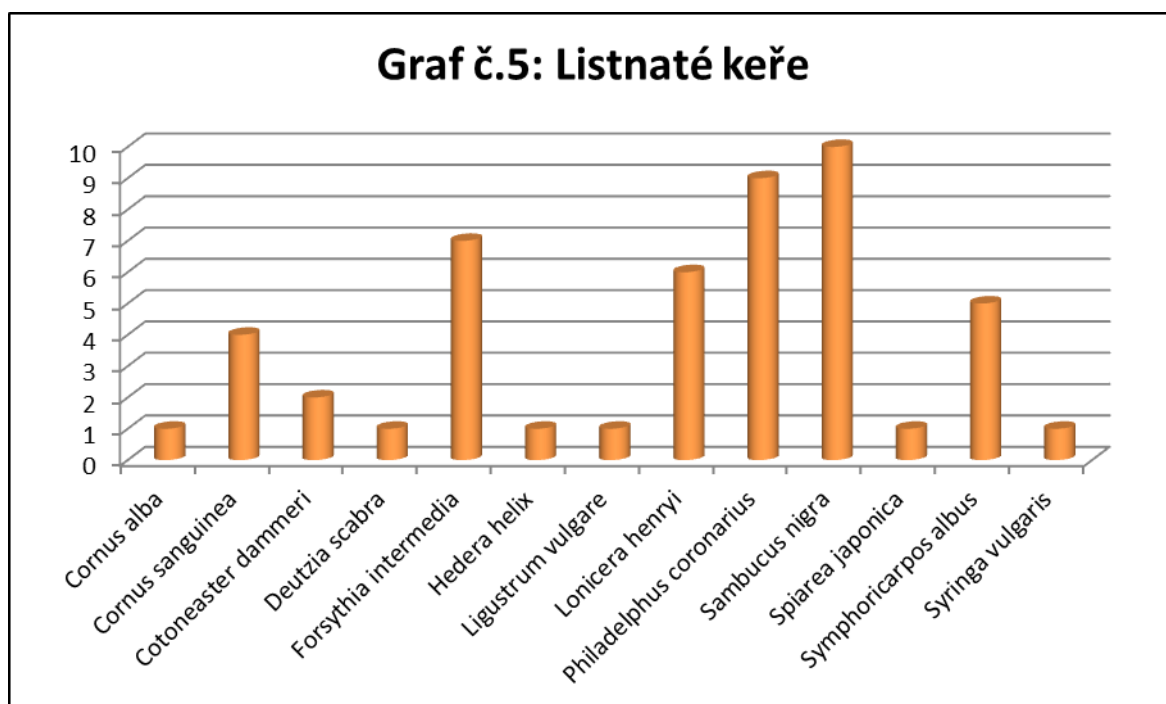
**Graf č. 3.** Listnaté stromy měly největší zastoupení odlišných druhů. Z nich převládá hlavně *Prunus mahaleb*. Rod *Prunus* převládá v mé části celkově nejvíce. Další druhy, které se vyskytovaly ve větším množství: *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus* a *Betula verrucosa*.



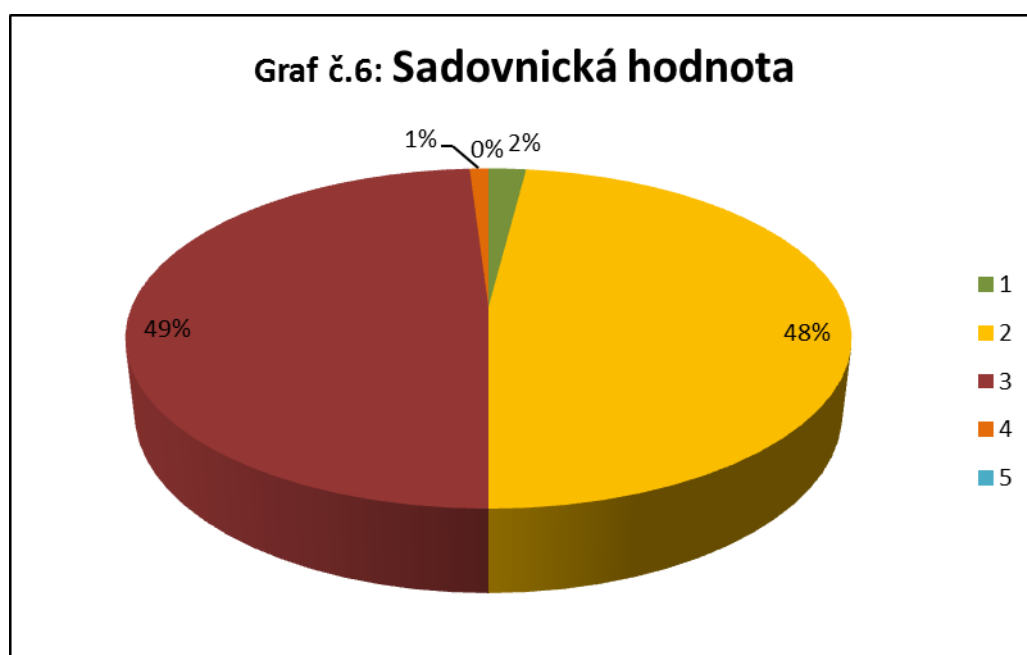
**Graf č. 4.** Jehličnany jsou zde zastoupeny v malém množství. Převážně se zde vyskytuje *Taxus baccata*.



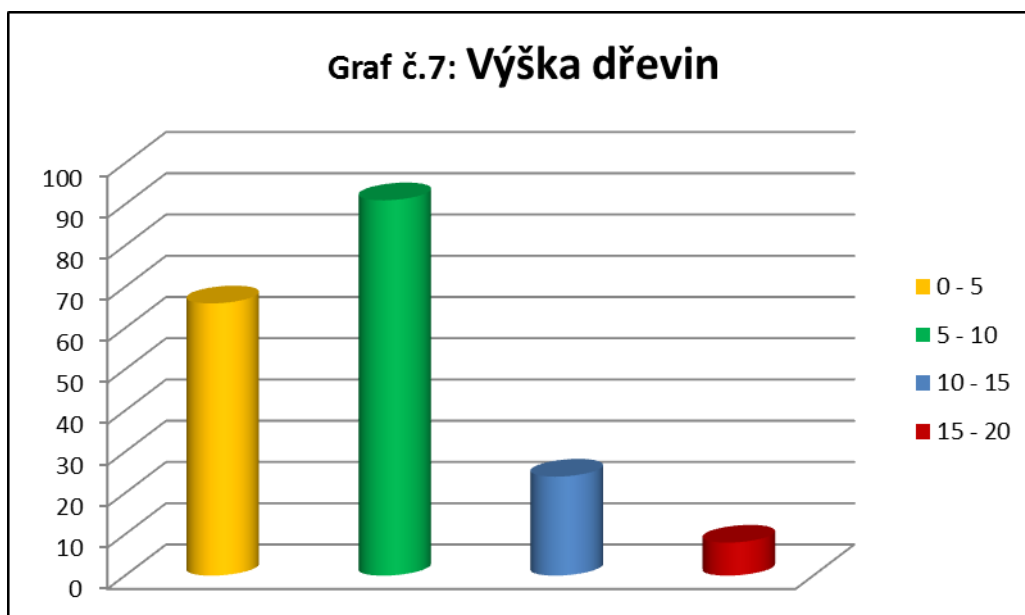
**Graf č. 5** zobrazuje listnaté keře, které se v mé části vyskytovaly jak samostatně stojící, tak i v porostech. Převládající keře jsou *Sambucus nigra*, *Philadelphus coronarius* a *Forsythia intermedia*.



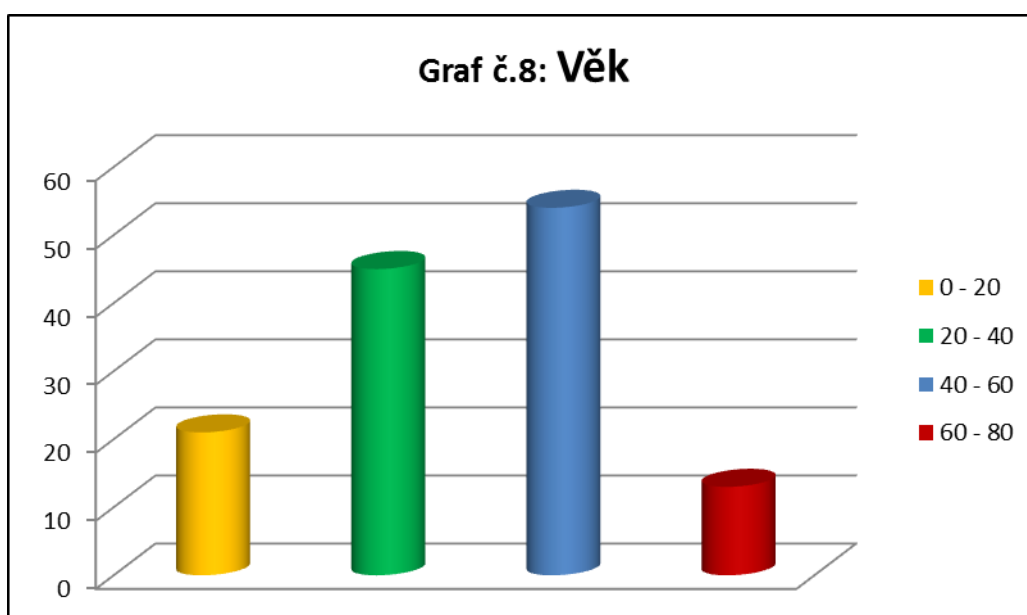
**Graf č. 6.** U hodnocených dřevin jsou téměř vyrovnané II. a III. klasifikační třídy, tedy velmi hodnotné dřeviny a dřeviny průměrné hodnoty. Nejlepší hodnoty dosáhlo pouze 2 % dřevin. V. klasifikační třída zde není zastoupena vůbec.



**Graf č. 7** zachycuje výšku dřevin. Nejvíce zde jsou zastoupené dřeviny v rozmezí výšky 5-10m. Naopak nejméně bylo dřevin, které dosáhly výšky 15-20m.



**Graf č. 8.** Z hlediska věkového složení převládají dřeviny od 40 do 60 let. Dále byl dostatek dřevin ve věku 20 do 40 let.





## 6. DISKUZE

Pro tuto bakalářskou práci byla využívána metodika podle Machovce (1982), která obsahuje zásadní data pro stanovení hodnot dřevin. Námětem této diskuze je porovnání metodiky podle Machovce s metodami inventarizace Doc. Ing. Miloše Pejchala, CSc. uvedenými v publikaci Arboristika I. (Pejchal, 2008).

Zásadním rozdílem mezi autory je množství určovaných veličin u jednotlivě hodnocené dřeviny. Metodika podle Machovce se zabývá zaměřením dřeviny a jejích porostů, druhovému určení, změřením velikostních hodnot (výška dřeviny, průměr koruny a průměr kmene), vymezením hodnot porostů, určením věkové kategorie a sadovnickému hodnocení. Další informace jsou upřesněny v poznámkách. Pejchal a Šimek (1996) rozšířili inventarizaci o tzv. nadstandardní veličiny, které hodnotí dřeviny podrobněji. Mezi nadstandardní veličiny patří doplňkové dendrometrické údaje (výška báze koruny nad zemí, popřípadě délka koruny, redukce koruny), vývojové stadium, vitalita zdravotní stav nebo stupeň poškození, pěstební stav, provozní bezpečnost, charakteristika stanoviště, vhodnost taxonu na dané stanoviště, postavení a význam stromu v dřevinných vegetačních prvcích a v neposlední řadě historická hodnota. Současně však dodává, že některé veličiny stačí mnohdy vystihnout pouze v poznámce.

Na rozdíl od Machovce se při určování charakteristik stanoviště uvádí postavení jedince v terénu, jedná-li se tedy o solitéry, rozvolněné skupiny, zapojené skupiny, okraj rozvolněné skupiny, okraj zapojené skupiny, rozvolněný porost, zapojený porost, okraj rozvolněného porostu, okraj zapojeného porostu nebo o stromořadí. Postavení jedince se uvede pomocí uvedených zkratk do poznámky.

Věková kategorie je určována u obou autorů stejným způsobem, ale inventarizace podle Pejchala je doplněna o vývojové stadium. Vývojová stádia se třídí do šesti kategorií: nově vysazený (klíčící) jedinec, ujatý/uchycený jedinec, stabilizovaný dospívající jedinec, dospěl jedinec, starý jedinec a dožívající jedinec.

Vitalita, která by měla být součástí tzv. celkového sadovnického hodnocení je podle Pejchala brána samostatně. Hodnocení vitality je v mnoha ohledech obtížné, protože v sobě zároveň zahrnuje vývojová tendence jedince. Stanovuje se nepřímou, prostřednictvím příslušných projevů, tedy odchylky od „optimálních poměrů“. Proto k nim můžeme zařadit i zdravotní stav a poranění. Rozlišujeme fyziologický a biomechanický aspekt vitality. Fyziologickou složku vitality charakterizuje olistění, architektura/struktura koruny, proschnutí koruny v horní části, zdravotní stav a doplňkovými ukazateli jsou intenzita tvorby kalusu

a výskyt výmladků. Biochemickou složku vitality určuje poranění, hniloby a dutiny, nepříznivé umístění těžiště, nepříznivá geometrie kmenu a chybné větvení. K posudku se používá stupnice: 1 – optimální, 2 – mírně snížená, 3 – středně snížená, 4 – silně snížená, 5 – žádná, resp. velmi silně snížená.

Další položkou v inventarizaci dřevin je pěstební stav dřevin. Pěstební stav vyjadřuje vlastnosti jedince, které se blíží optimu při reálně ovlivnitelných pěstebních opatření. Celková sadovnická hodnota se shoduje s metodikou Machovce, Pejchal však navíc navrhuje pěstební opatření. Opatření člení dle druhu a následně číslicemi označuje rozsah těchto opatření.

Pejchal rozděluje pěstební opatření na standardní a speciální. Standardní pěstební opatření nevyžadují zvláštní zákroky a vybavení a mohou se provádět v běžném provozu. Zařazuje se sem odstranění výmladků, odstranění suchých větví, řez výchovný a řez udržovací. Speciální vybavení a odbornost vyžaduje speciální pěstební opatření, jako je vázání a odlehčené koruny, které se v běžném provozu nepředpokládají.

Na závěr Pejchal ještě navrhuje určení potenciálu hodnocených prvků, což je celková schopnost existujících dřevinných vegetačních prvků určitého objektu zajistit stabilitu cílové kompozice. Určuje se jako souhrn biologického a kompozičního aspektu.

Pejchalova inventarizace je obsáhlejší a zachází více do podrobnosti, proto je časově i finančně náročnější. Podle mého názoru vyžaduje tato inventarizace zkušené odborníky na danou problematiku a hodila by se spíše do historických nebo jinak významných oblastí.

Metodiku dle Machovce jsem zvolila z důvodu větší přehlednosti a z dostačujících informací k vypracování této práce. Metodika byla vybrána na základě toho, že park je rozdělen do více částí a je proto jednodušší vyhodnocovat dřeviny podle jednoho autora.

## 7. ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se věnovala zhodnocení dřevin ve vybrané části parku Královka, která se nachází na Praze 6 – Břevnov. Celkem bylo zhodnoceno 182 dřevin, z toho 108 listnatých stromů, 25 jehličnanů a 49 listnatých keřů. Při inventarizaci dřevin jsem vycházela z metodiky dle Machovce (1982).

Všechny naměřené hodnoty byly zapsány do inventarizačních tabulek. Každé jednotlivé dřevině byl přiřazen unikátní kód, pod kterým byly následně zaneseny do digitální mapy v programu AutoCAD.

Z vytvořených grafů vyplývá, že z listnatých stromů je nejvíce zastoupen druh *Prunus mahaleb* a *Acer platanoides*. V menší míře jsou zde zastoupeny jehličnany, kde převažuje *Taxus baccata*. Mezi listnatými keři má převahu *Sambucus nigra*, *Philadelphus coronarius* a *Forsythia intermedia*.

Sadovnická hodnota ve vybrané části parku dosahuje II. a III. klasifikační třídy. To znamená, že v parku se nacházejí velmi hodnotné dřeviny.

Na serveru [http://www.hsrs.cz/mapserv/czu\\_dhtml/](http://www.hsrs.cz/mapserv/czu_dhtml/) jsou umístěny inventarizační tabulky, fotografie dřevin a digitální mapa.

Cíle stanovené na počátku bakalářské práce byly splněny. Doufám, že práce bude přínosem pro další úpravy a péči daného parku.

## 8. LITERATURA

### 8.1 Literární zdroje

- Banfi, E., Durante, A., Durante, M., Consolino, F.** 2008. Alberi. Conoscere e riconoscere tutte le specie più diffuse di alberi spontanei e ornamentali. Istituto Geografico De Agostiny. Novara. 319p. ISBN: 88-418-4372-1.
- Coombes, A. J.** 1992. Trees. Dorling Kindersley. London. 320p. ISBN: 139781564580726.
- Hurych, V., Slovák, J., Svoboda, S.** 1984. Sadovnictví 1. Státní zemědělské nakladatelství. 392 s.
- Hurych, V., Stejskalová, J., Ezechel, M., Svoboda, S., Michalková, R.** 2011. Tvorba zeleně. Grada Publishing. Praha. 304 s. ISBN: 978-80-247-3605-1.
- Kavka, B., Ambrož, V., Čerovský, J., Galuszka, E., Hruška, E., Kuča, O., Machovec, J., Říha, J. K., Scholz, J., Uličný, F., Wagner, B.** 1970. Krajinářské sadovnictví, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, s. 580.
- Kelly, J.** 2004. The gardener's guide to trees and shrubs. David and Charles. London. 645p. ISBN: 0715320211.
- Koblížek, J.** 2006. Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků. Sursum. Tišnov. 551 s. ISBN: 80-7323-117-4.
- Lunc, L. B.** 1952. Zelenogo stroitel'stva v gorodakh. Goslesbumizdat. Moskva. 546 s.
- Machovec, J.** 1982. Sadovnická dendrologie, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, s. 246
- Mareček, J.** 1992. Zahrada. NORIS. Praha. 304 s. ISBN: 80-900908-1-8.
- Miovská, L.** 2010. In: Drhovský, K., Ezechel, M., Pacáková- Hošťálková, B., Stejskalová, J., Vlasák, M. 2010. Historická zeleň regionu střední Čechy 2. ročník. Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola Mělník. Mělník. 246 s. ISBN: 978- 80- 904782- 1- 3.
- Neuhäuslová, Z., Blažková, D., Grulich, V., Husová, M., Chytrý, M., Jeník, J., Jirásek, J., Kolbek, J., Kropáč, Z., Ložek, V., Moravec, J., Prach, K., Rybníček, K., Rybníčková, E., Sádlo, J.** 1998. Mapa potencionální přirozené vegetace České republiky. Academia. Praha. 341 s. ISBN: 80- 200- 0687- 7.
- Otruba, I.** 2005. Krásy anglických zahrad. ERA. Brno. 160 s. ISBN: 80-7366-030-X
- Pacáková-Hošťálková, B., Petruž, J., Riedl, D., Svoboda, A. M.,** 1999. Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Libri. Praha. 521 s. ISBN: 80-85983-55-9.
- Phillips, R., Rix, M.** 1991. Scrubs. Macmillan general books. London. 288p.

**Rushforth, K.** 2001. The Easy Tree Guide Britain and Europe. Aurum Press. London. 288p. ISBN: 1-85410-715-x.

**Růžičková, J.** 1980. Sadovnictví. Státní zemědělské nakladatelství. Praha. 268s.

**Tryml, M.** (ed.). 2007. Kniha o Břevnově. Realtisk. Praha. 262s. ISBN: 80-239-6982-x.

**Wagner, B.** 1990. Sadovnická tvorba 2. Státní zemědělské nakladatelství. Praha. 328s. ISBN: 80-209-0112-4.

ČSN 83 9001 (839001). Sadovnictví a krajinářství - Terminologie - Základní odborné termíny a definice, 1999. Český normalizační institut, Praha, 36 s.

## **8.2 Internetové zdroje**

CENIA. Geoportal [online]. Klimatické oblasti. 2014.  
Dostupné z: < <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map> >

Tomášek, M. 2014. Envis [online]. Pedologická mapa Prahy. Dostupné z:  
< [http://envis.praha-mesto.cz/rocenky/chruzemi/cr2\\_cztx/chu-pudy.htm](http://envis.praha-mesto.cz/rocenky/chruzemi/cr2_cztx/chu-pudy.htm) >

## 9. PŘÍLOHY

